

Meditatie in de Kerstnacht 2000 Grote of St. Vituskerk Stiens

Gemeente van Jezus onze Heer,

In deze nacht begint het leven van Jezus.

En als je kijkt naar het kind in de kribbe dan denk je bij Jezus aan een leven vol tederheid, vol liefde, vol ontferming. De kwetsbaarheid van die kleine baby straalt iets uit van de liefde van God.

Ja deze nacht is het begin van het leven van Jezus.

Maar niks geen tederheid: Dit is het begin van de strijd, de strijd om Gods rijk hier op aarde te vestigen, tegen alle oppositie in.

De Kerstnacht is het begin van het gevecht tegen de Boze.

Jezus is niet in deze wereld gekomen om onze ziel een beetje te strelen.

Hij is in godsnaam gekomen om de wereld wakker te schudden. En om de gelovigen wakker te houden.

Want wij zijn met z'n allen een beetje in slaap gevallen.

Wij zijn in slaap gevallen omdat de beloofde Wederkomst van Jezus al zo lang op zich laat wachten.

Zoals Huub Oosterhuis het zo mooi dubbel zegt in zijn geloofsbelijdenis: Christus zal wederkeren, God weet wanneer!

Ja, God weet wanneer. Dat kun je op twee manieren horen.

~~God weet~~ precies wanneer, op zijn tijd zal Jezus terugkeren.

~~Of:~~ God weet wanneer, als een wanhoopskreet, zo van: het zal er wel niet meer van komen.

Dus als u vanavond naar de kerk gekomen bent om uw ziel gestreeld te hebben, dan zit u in het verkeerde gebouw. Ja, geniet maar van de mooie kerstliederen, de mooie kerstboom, de prachtige lichtjes, geniet maar van de sfeer en van de rust in dit gebouw. Geniet maar van de lekkere dingen die we ingekocht hebben. Geniet maar van de muziek.

Maar bedenk wel: Christen ben je pas als je de kerk verlaat!

Wat heeft het voor zin je ziel te strelen, als je dagelijks leven God een ergernis is?

Christen ben je pas als je deze kerk weer verlaat. Als je de wereld intrekt met het gereedschap dat dit kleine kindje Jezus je aanreikt.

Ere zij God in den Hoge, vrede op aarde, zingen de engelen.

Wat betekent dat dan?

Kwamen die engelen die nacht met geschenken naar de aarde?

Nee, en ja.

Ze kwamen daar niet mee als met iets, dat als op toverslag in eens werkelijkheid werd: de aarde werd niet eensklaps vol godsvrucht en vrede en gezelligheid. Nee, ze kwamen ook wel met die gaven, maar de engelen gaven bovendien wapens, alsof ze aan een parachute in de Kerstnacht naast ons gedropt werden: wapens zoals: Godsvrucht, vrede, respect, naastenliefde.

Dat zijn de wapens die ons ter hand gesteld worden uit de hemel, en waarmee we God's Koninkrijk een beetje dichterbij kunnen brengen.

En onze kerstvreugde in deze nacht is dan ook niet een zoetelijke, hemelzieke kerstvreugde, die niets meer met de werkelijkheid van vandaag te maken heeft. Nee, onze kerstvreugde is de blijdschap dat we er bij mogen zijn als het gevecht begint, dat Jezus de voorhoede was en is in de verlossing van deze wereld uit ellende en schuld.

Een vreugde is het om erbij te zijn als de hemelse strijd begint om op deze aarde een einde te maken aan oorlog en geweld en haat en marteling.
Dat is de ware kerstvreugde. Wij zijn erbij, en zijn erbij betrokken.

Deze nacht leert ons nee roepen tegen de machten van het kwaad en ja tegen de heilige Geest. Het geloof mag nooit alleen maar een geestelijke strijd zijn, nee werkelijk gelovig ben je als met het gereedschap van de Heilige Geest deze kerk verlaat.

En dan niet zwijgen als iemand onrecht wordt aangedaan.
En juist wel zwijgen als men meent te moeten voor-oordelen.
En op de trom slaan als mensen in nood geraken.
En de gemeente bellen, als een kruispunt niet veilig is voor kinderen.
(Nu en dan) oog hebben voor de alleengaanden en de behoeftigen.
En ook eens proberen om nee tegen het kwaad te zeggen, zonder zelf in haat te vervallen.
En na vanavond regelmatig terugkomen naar dit oude huis van gebed, om weer even spiritueel bij te tanken.
En iedere dag iets uitstralen van wat de hemel je geeft.

Is dat nou zo moeilijk? En is dit niet veel belangrijker dan onze baan?

Er is in ieder geval geloof voor nodig. En ik hoop dat in ieder van u geloof woont. In welke vorm of kleur dat maakt niet uit. Als er maar godsvertrouwen in je is.
Dan kunnen we de strijd wel aan.

Er kan een orkaan van ongelukken over ons los komen, maar God heeft heil gebracht in deze wereld, voor wie het wil geloven. Ziekte kan ons teisteren, maar Gods liefde is niet klein te krijgen.

Het is toch onze eer te na de strijd voor een beter leven zo maar op te geven, alsof het een hulpeloze zaak zou zijn.

Wij zijn vanavond in de grote wereld een klein hoopje mensen, bij elkaar gekropen bij een paar lichtjes. En liever zouden we hier maar wat blijven en niet terug naar de boze wereld, waar dit jaar weer 62 journalisten zijn omgekomen, waar 130 miljoen mensen met AIDS leven, die wereld waar martelingen nog iedere dag toenemen, die wereld waar kinderen bij opbod worden verkocht en misbruikt, die wereld van vervuiling en vuiligheid, die wereld van eenzaamheid en troosteloosheid. Liever maar niet terug naar die wereld, zou je denken, hier is het behaaglijk en warm en sfeervol.

Maar Christen ben je pas als je juist die wereld intrekt.

Want het is die wereld, die hele wereld, die God zo liefheeft dat Hij zijn Zoon in de wereld zond om juist die wereld te redden.

Ik wens u allen een sfeervol Kerstfeest, maar nog meer een goede strijd!

AMEN

GEBEDEN IN DE KERSTNACHT

Eeuwige en Barmhartige God
heen en weer geslingerd tussen hoop en wanhoop,
tussen tegenslag en verlangen
vieren wij deze nacht de komst van de rechtvaardige,
een mens om van te houden,
Jezus van Nazareth.

Door Hem leven wij
door hem houden wij het uit
door hem leggen we ons niet neer bij het bestaande.
Hij heeft ons leren bidden.

En dit is nu ons gebed:

God, vanwege het conflict tussen de machtige Augustus en de onmachtige Messias,
moeten wij U bidden voor de leiders van de volken,
mannen met macht, mensen die zich als goden gedragen,
o Heer, dat ze zich van hun dwaasheid en arrogantie bekeren.

Wij bidden U dat de God die economie heet
geen mensen meer zal verpulveren, geen harten meer zal verkopen.
Vernieuw ons hart.

Vanwege de herders, die arme wachters in de nacht
moeten wij U bidden voor de wakers in onze nacht,
voorgangers, opvoeders, journalisten, ziekenzorgers,
dat ze dapper zijn en waarheid en zuiverheid zoeken.

Vanwege de armen en de hongerigen en de kleine mensen,
dat ze ons voorgaan door de woestijn van het leven
en het niet opgeven.

Vanwege de engelen, die goed nieuws brengen op aarde,
die van licht en hoop zingen
moeten wij U bidden
dat onze lofzang en onze hoop bron van inspiratie zullen blijven.

Voor kunstenaars en muzikanten,
de koorzangers en profeten van een nieuw Jeruzalem,
dat ze ons voorgaan op de kleurrijke weg naar een onkreukbare wereld.

Vanwege Jezus, de zoon van de mensen,
onze voorganger en bevrijder,
bidden wij U ook voor onszelf
en voor hen, die ons werden toevertrouwd.

Stilte

Geef ons een zalig Kerstfeest, Heer God,
vervulde dagen
doorweven van het geheim van uw liefde
en vol van de hoop van Jezus,
en moedig het nieuwe jaar tegemoet.

Wij vragen van U niet het onmogelijke, God,
maar wel met heel ons hart.

Wilt U ons horen en verhoren
in de Naam van Jezus , die ons heeft leren bidden:

ONZE VADER

Meditatie op de Kerstmorgen 2000

Gemeente van Jezus,

Dat God mens is geworden, dat is ongehoord verbazingwekkend, bijna ongelooflijk, niet te bevatten. Dat vond Johannes ook. Hij vond dat zo verbazingwekkend, dat hij het niet alleen wilde vertellen, maar hij schreef er ook een lied over.

Het lied heet: In den beginne.

Maar dat kennen we ergens van, toch?

Staat dat zelfde lied ook niet helemaal aan het begin van de bijbel: In den beginne?

Begint Johannes dan de bijbel opnieuw of zo?

Of vindt Johannes dat oude liedje in den beginne niet goed genoeg, of niet mooi genoeg?

Nou zo zat het niet echt. Wat Johannes heeft gedaan, dat is een nieuw couplet toevoegen aan dat oude lied. Hoor maar, het begin is al anders.

Dat oude lied in het begin van de bijbel begint zo:

In den beginne was de aarde woest en ledig.

En Johannes begint zo:

In den beginne was het Woord.

Het Woord? Wat is dat dan? Woord, logos, staat er oorspronkelijk in het Grieks.

Het Woord: d.i. God zelf, zegt Johannes.

Nog ingewikkelder.

Hoe kunnen we dit begrijpen?

Als God het Woord is, dan betekent dat maar een ding, dan wil God dus blijkbaar spreken, en dus ook wil Hij gehoord worden.

Je kun het ook zo begrijpen: We kunnen God niet zien, God heeft geen armen of benen, God is gewoon God. En door de woorden die Hij zegt, daardoor wordt die Onzichtbare God zichtbaar. En daarom is God het Woord.

En nu leert de bijbel ons, dat God altijd het eerste en het laatste woord heeft.

Dus helemaal aan het begin en helemaal aan het eind van ons leven, daar is God.

Dat is mooi! Dan kunnen we veilig leven, want waar we vandaan komen, in den beginne, daar is God, en waar we naar toe gaan, in der eeuwigheid, daar is God ook. Dat vind ik wel mooi.

God kunnen we dus kennen door het Woord.

En daarvan zegt Johannes nog een paar prachtige dingen, hij zegt: Dat woord dat is eigenlijk het leven, en dat woord is ook als een licht, dat licht brengt in ons leven, een licht dat ons de weg wijst in deze wereld, zegt Johannes.

Prachtig! Vindt je niet?

En dan legt Johannes uit dat heel veel mensen geen behoefte hebben aan dat licht.

Dat vind hij natuurlijk doodzonde. Hoe kun je nou geen licht willen hebben als het donker is.

Nou ja, zo zijn mensen soms, jammergenoeg.

Maar dan gaat het lied verder en dan komt er nog iets geheimzinnigs.
Johannes zegt dan: Het Woord is vlees geworden.

Wat bedoelt hij daar nu mee, het woord is vlees geworden?
Nou wij zijn van vlees. Voel maar je lichaam, wij hebben vlees en spieren en botten, maar dat wordt hier bedoeld. Het Woord is vlees geworden, dwz. God is mens geworden.

En niet heel even, maar voorgoed. En die God die mens werd, dat is Jezus.
God wil in deze wereld wonen, zegt Johannes. God wil niet een vluchtig snel bezoekje aan ons brengen en dan snel weer weg; nee, God wil bij ons blijven wonen.
God is er in den beginne en in der eeuwigheid, maar dus ook daar tussenin.
Dat is prachtig, dat is geweldig! Dat God er dus eigenlijk altijd is.

Maar hoe mooi ook, ik vraag me wel af waarom God dat nodig vond. Wij kunnen ons toch wel alleen redden. Als God er maar aan het begin en aan het eind is, dan kunnen wij ons daar tussenin toch wel redden. Wij zijn toch sterke knappe mensen en we kunnen heel wat, we hebben al heel wat uitgevonden.

Waarom wil God dan toch bij de mensen wonen?
Omdat God allang had gezien, dat het op aarde niet altijd pais en vrede is.
God had allang door dat de mensen vaak elkaar het leven niet gunnen. Hij had wel gezien, dat mensen steeds weer probeerden om God te zijn. Er was en is veel ellende in de wereld, en veel kwade rottige dingen, die er gebeuren.

En daarom is God bij ons komen wonen. Het is dus eigenlijk een grote reddingsoperatie, waar we het hier over hebben. Een reddingsoperatie vanuit de hemel, om deze wereld te redden, om vrede overal in de wereld te krijgen, een reddingsoperatie om mensen te leren van elkaar te houden in plaats van elkaar te vermoorden. Een reddingsoperatie, omdat God het leven als een feest heeft bedoeld.

En dan is natuurlijk de vraag: Wil jij gered worden?
Wil jij gered worden uit je verdriet? Of wil je liever aan ten onder gaan?
Wil je gered worden van je levensmoeheid? Of leef je liever alsof je al bijna dood bent?
Wil jij gered worden van je vragen en angsten? Of blijf je liever zielig en angstig?
Wil je gered worden?

Het grootste wonder is: God vraagt het ons niet eens meer. God doet het gewoon.
God opende de zee, zodat het volk Israel er veilig door kon trekken.
God opende het graf, waaruit Jezus is opgestaan.
God doet wonderen in onze dagen, zodat er meer vrede is tussen de mensen.

De redding komt uit de hemel.
Het is een cado, het kost ons niets.

God zet alles op alles om deze wereld van de ondergang te redden. Hij heeft er zelfs zijn zoon voor over. En die offert zich in Godsnaam op, om ons maar duidelijk te maken, waartoe wij geschapen zijn.

Niemand kan God zien, zegt het lied van Johannes tenslotte. Niemand kan God zien, maar als je naar Jezus kijkt dan zie je God. En dat zie je ook wat God wil met je leven.

En wat zien we als we goed naar Jezus kijken.

Dan zien we dat hij de machthebbers in deze wereld uitkleed, Hij ontnemt de koningen hun mantel en hun kroon en hun zwaard.

En Hij geeft aan deze wereld een begaanbare weg, en Hij kroont alle mensen met Gods liefde, en Hij laat ons de staf zien, teken dat wij altijd op God kunnen steunen.

Omdat het Kerst is is ons zicht op de onzienbare God niet langer versluierd.
God is door de nevels heengebroken.

Dat deed Hij al in den beginne, om de woeste en lege aarde te vullen.

En dat deed Hij in Jezus de Zoon om de zondige aarde te bevrijden.

En God breekt met zijn liefde door de nevels heen, om ons te behouden en ons leven in zijn schoot te bergen, opdat wij niet verloren gaan.

In den beginne, zingt Johannes.

Ja, inderdaad, wij staan nog maar aan het begin van de openbaring, Maar Kerst is wel een hoopvol begin, want het is het begin van de voltooiing van de beloftes van God.

En als je echt kerst viert, met je hart en met je ziel en je verstand, dan wil je van die beloftes iedere dag wel leven.

Zalig Kerstfeest voor jullie allen!

In de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest!

AMEN

Oudjaarszondagmorgen 31 december 2000
Grote of St. Vituskerk Stiens

Schriftlezing: Lukas 2, 33-40

Gemeente van Jezus onze Heer,

De geboorte van Jezus betekent een nieuw begin.
Maar dit nieuwe begin staat niet los van het oude.
Dit nieuwe begin, deze nieuwe mens is stevig verankerd in de Joodse traditie.
Daarvan getuigen vandaag Simeon en Anna.

En het blijkt dat er in die oude Joodse wortels verbazend veel groeikracht zit.

We lezen uit het evangelie van Lukas.

En als je evangelie leest is het altijd goed te bedenken, dat die geschriften vele jaren na het leven van Jezus opgeschreven zijn. De evangeliën kijken dus terug op wat gebeurd is en de evangeliën vertellen dus niet alleen het verhaal van Jezus, maar geven er ook al een interpretatie achteraf aan.

Zo schreef Lukas zijn evangelie in een tijd, dat er veel spanningen waren tussen de christelijke groeperingen en de oude joodse gelovigen. Deze laatsten erkenden namelijk Jezus niet als de Messias.

En in veel opzichten kan men het evangelie van Lukas zien als een poging om die spanningen tussen joden en christenen te verminderen.

En Lukas maakt Simeon tot spreekbuis van zijn boodschap.

Simeon, dat betekent: Horen of verhoren, van het Hebreeuwse Sjama.

Het is het eerste woord van de geloofsbelijdenis van de joodse traditie: Hoor Israël!

Simeon zegt tegen de mensen, dat er met Jezus een nieuwe weg ingeslagen kan worden; als men daarvoor kiest. En hij laat dat zien door het kindje Jezus in de tempel op zijn armen te nemen en God te danken.

En Lukas vertelt van Anna, die naam is afgeleid van het Hebreeuwse woord voor genade. Ze was een oude weduwe, die zo'n beetje woonde in de tempel, dag en nacht was ze daar om God te aanbidden. En als zij het kindje Jezus ziet, dat begint ze ook te zingen en te danken.

Simeon en Anna, ze doen slechts wat die oude traditie hen voorschrijft, maar tegelijk openen ze hun blik naar de toekomst.

Hier vinden we de eerste les, die we leren van deze lezing.

De kerk zit immers met diezelfde spanning, diezelfde spanning tussen een eeuwenoude traditie en moderne geloofsinzichten. De spanning tussen 'van kافت tot kافت' en de moderne kritische bijbelwetenschap.

Wat te doen met die spanning, die je soms ook in de plaatselijke gemeente voelt?

Het kan denk ik geen kwaad om de oude traditie te respecteren.

Als je naar de opbouw van onze zondagse eredienst kijkt, dan is die liturgie, die volgorde van vaste gewoontes in de eredienst, dat is al een hele oude traditie, die ten diepste teruggaat op de Schrift zelf. Kyrie, Gloria, Verkonding, Maaltijd, Dankzegging en Lofprijzing. Dat is allemaal zeer oud, maar daar kunnen we ook nog eeuwen mee verder. Dat hoeft je niet te veranderen.

Maar de toon waarop je die traditie in deze moderne tijd laat spreken die zal anders zijn dan voorheen. Want als je niet de juiste toon aanslaat dan zal de traditie vals gaan klinken.

Als kind luisterde ik bijna elke zondag naar de voorlezing van de Tien geboden. En in vele kerken gebeurd dat nog iedere zondagmorgen. En dat is natuurlijk een hele oude traditie, van duizenden jaren her. Nota bene, een oerjoodse traditie die een vaste plek heeft gevonden in de protestantse eredienst.

Maar toen ik predikant werd kreeg ik met het voorlezen van die tien geboden steeds meer moeite. Ik vind dat de vertaling heel slechts is, en als je weet dat de Tien geboden gericht zijn alleen aan volwassen mannen, dan vind ik het voorlezen daarvan een slechte bezigheid. Want je sluit vrouwen en kinderen daarmee buiten.

Maar in ons nieuwe Dienstboek heeft de kerk het gewaagd om die tien woorden in een nieuwe vorm aan de gemeente voor te leggen. In de vorm van een belofte, of in de vorm van een geloofsbelijdenis. En dan opent zich vanuit die oude traditie weer een weg naar de toekomst, dan zijn die oude woorden weer van toepassing op mijn dagelijks leven.

Voor die uitdaging staat de kerk en staan de theologen vandaag: het overbruggen van die kloof thuis oud en nieuw. Gods Woord onverkort blijven spreken, maar wel op een toon die de mensen van nu kunnen verstaan.

Een oude boodschap geeft nieuwe kansen.

Of in de woorden van Simeon, als hij Jezus op zijn armen draagt: Licht voor de volken en heerlijkheid voor Israël. Een vooruitziende, een gelovig vooruitziende blik.

Als we als kind leren dat alles nieuw zal worden, dan betekent dat niet, dat alles zomaar uit het niets nieuw wordt. Nee, het betekent dat het oude nieuw zal worden. Het oude, het verleden, de traditie gaat niet weg. Zij die voor ons in God hebben geloofd zijn niet in het niets verdwenen. Nee het oude zal vernieuwd, ja totaal nieuw worden. Dat is de weg die God met de mensen gaat.

En zo langzamerhand begrijp ik de mensen echt niet meer, die heilig geloven, dat het oude oud moet blijven. Omdat het anders geen waarde meer zou hebben.

Kijk maar naar het mensenlijk leven. Sinds de dag dat je geboren bent, ben je alleen maar bezig te verouderen. Maar wij zeggen toch ook niet dat we daaraan toe willen geven? Wij proberen toch een vernieuwd leven te leiden? Wij proberen toch hopelijk in ons dagelijks leven een nieuwe toon te vinden, met respect voor het oude?

Teruggaan naar je wortels. Dat is een psychologisch verschijnsel dat we steeds weer aantreffen in bepaalde mensen. Terug naar je wortels. Maar dat mag toch niet betekenen dat je een wortel wilt worden, je gaat je toch niet verstoppen in oude wortels? Je wilt en je mag toch als mens aan het licht komen, en groeien en bloeien?

Daarom begrijpen ik bepaalde groepen niet, die koste wat het kost terug willen naar hun wortels om daarin helemaal op te gaan. Ik begrijp die kerken en geloofsgemeenschappen niet, die daardoor tot een soort reservaat zijn geworden, een soort museum voor oude ideeën. Ik begrijp wel de behaaglijkheid daarvan en de duidelijkheid van die gemeenschappen. Maar ik zou het er spaans benauwd krijgen denk ik.

En kijk naar het korte jonge leven van Jezus.

Hij respecteerte het oude, de traditie, de oude gewoontes.

Hij hield van de joodse traditie.

Maar hij bracht mensen tot vernieuwing van hun oude leven.

Dat is steeds weer het enorm verrassende in de Schriften, dat vernieuwing mogelijk is.

Op deze oudjaarsdag mogen we beseffen, dat het oude niet per definitie waardeloos is.

Het leven dat we geleefd hebben houdt waarde en blijft eerbiedwaardig.

Alle wat we meegemaakt hebben dit afgelopen jaar, blijft ons bij en houdt zijn waarde.

Ook alles wat ons angst aanjoeg, alles wat ons diep verdriet bracht, alles wat ons deed verstommen, het is niet weg, we gooien het niet weg. Het is er voor een deel nog, het zijn onuitwisbare ervaringen. Maar we willen en moeten er ook niet in willen blijven hangen.

Heelheid vindt je niet als je je opsluit in verdriet. Heelheid kun je vinden als je vanuit je verdriet je tranen de vrije loop laat.

Genezing vinden we niet in het moedwillig opzoeken en ondergaan van pijn, genezing vinden we in de schreeuw die uiting geeft aan onze diepe pijn.

Licht vinden we niet door in duistere steegjes van ons leven te blijven hangen, licht vinden we door verder te lopen door het labirint van het leven naar het daglicht toe.

En als kerk zullen we de heiliging van het leven nooit vinden in het verbieden van condooms, of in het veroordelen van echtscheiding of in de uitsluiting van het avondmaal, nee, heiliging van dit god gegeven leven kunnen we slechts vinden door de solidariteit met elkaar en de wil om samen de toekomst van ons leven in te richten, zoals God dat graag zou zien.

En dit alles geldt ook voor je persoonlijk leven: Vroeger leerde ik de traditie letterlijk naspreken, door het uit het hoofd leren van een Psalm, of door alle bijbelboeken uit het hoofd op te kunnen zeggen, of de geloofsbelijdenis. Want de kerk vond dat je de traditie moest nazeggen, en dan was je een goede gelovige. Maar eigenlijk maakte de kerk daardoor de mensen tot goedgegelovigen, i.p.v. tot goede gelovigen.

Als je als nieuwe mens voor Gods aangezicht gelooft, dan bezing je niet alleen maar wat je gelooft, maar dan durf je ook te bezingen, waar je vol van bent. Over je verlangen, je hoop, je toekomstvisie, je gevoelens en ideeën over de dag van morgen.

De vraag is, of we samen op deze toon het nieuwe jaar in durven stappen.

Het oude hoeven we niet weg te gooien.

Zeker wat goed was en wezenlijk hoeven we niet afstand van te doen.

Neem het maar mee.

Maar draag dan de hoop in je op een nieuwe tijd, nieuwe kansen, hernieuwde adem, na periodes van benauwdheid en angst, nieuwe glimlachen na periodes van tegenslag, nieuwe moed na periodes van verdriet.

Wij geloven toch dat God niet loslaat wat zijn hand is begonnen?

Het nieuw Jeruzalem dat zullen we in onze dagen nog wel niet meer zien en meemaken. Maar dat mag ons er niet van weerhouden om met een diep geloof te blijven leven.

Wees maar een beetje zoals Simeon: Blijven horen naar de hemel en het nieuwe leven op de arm nemen en er vertrouwen in hebben.

Wees maar een beetje zoals Anna, zij verstaat de kunst om te wachten zonder te wanhopen, zonder de openheid te verliezen. Voor het oog sloot zij zich op in de tempel, dag en nacht, maar daar was nu juist de plek waar ze haar hart durfde te openen. Zij bleef wachten op de verhoring van haar gebeden.

Het oude gaat niet voorbij. Aan ons is het om het nieuwe niet voorbij te laten gaan. Grijp toch die kansen door God u gegeven!

AMEN